192960 ـ رفتن زن به مسجد به قصد شرکت در نماز جنازه چه حکمی دارد؟

سوال

زنی کارمند آموزش و پرورش هستم و گاه به ما خبر می‌رسد که فلان مرد یا زن از دنیا رفته و شاید آنها همکار ما در اداره یا از خویشاوندان آنان باشد و می‌دانیم که قرار است کجا بر او نماز گزارده شود و صرفا برای نماز بر او به مسجد می‌روم و همکارانم را تشویق می‌کنم که بیایند، چه آن درگذشته مرد باشد یا زن، یا از خویشاوندان آنان باشد و این را حقی می‌دانم که آنان بر گردن ما دارند. آیا این رفتار من اشتباه است؟ چون یکی از همکاران خانم من از من خواست دربارۀ این کار از علما بپرسم تا اگر کارم درست است از من پیروی کند و اگر کارم بدعت است ترکش کنم.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

برای زنان، رفتن مسجد به قصد ادای نماز میت جایز است؛ زیرا دلیلی از جانب شرع برای منع آن وجود ندارد.

شیخ ابن باز ـ رحمه الله ـ می‌گوید: «نماز جنازه برای مردان و زنان مشروع است، به دلیل سخن پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ که: «آنکه شاهد جنازه‌ای باشد تا آنکه بر آن نماز گزارده شود یک قیراط دارد و کسی که تا دفن آن حاضر باشد دو قیراط دارد» گفتند: یا رسول الله، دو قیراط چیست؟ فرمود: «مانند دو کوه بزرگ» (متفق علیه). یعنی از نظر پاداش. اما زنان اجازۀ تشییع جنازه تا قبرستان را ندارد، زیرا از این کار نهی شده‌اند و در صحیحین از ام عطیه ـ رضی الله عنه ـ روایت شده که گفت: «ما از دنبال کردن جنازه نهی شدیم و بر ما سخت گرفته نشد». اما دربارۀ نماز میت برای زن، نهی وارد نشده است، چه این نماز در مسجد باشد یا در خانه یا در مصلی، و زنان در مسجد پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ در دوران ایشان و بعد از ایشان بر جنازه‌ها نماز می‌خواندند. اما زیارت قبور خاص به مردان است، مانند تشییع جنازه تا قبرستان؛ زیرا رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ زنانی را که قبرها را زیارت می‌کنند لعن نموده‌اند» (مجموع فتاوی ابن باز: ۱۳/ ۱۳۴).

ایشان ـ رحمه الله ـ همچنین می‌گوید: «برای این حدیث که پرسنده ذکر کردند یعنی «زن بهره‌ای از جنایز ندارد» اصل و اساسی نیافتیم، و کسی از علما را نمی‌شناسیم که این حدیث را تخریج کرده باشد، آنچه در این باره از ایشان وارد شده آن است که ایشان ـ صلی الله علیه وسلم ـ «زنان زیارت کنندۀ قبرها و کسانی که بر قبور مسجد و چراغ‌ها قرار می‌دهند لعنت نمودند»، و نهی زنان از تشییع جنازه ـ یعنی تشییع آن تا قبرستان ـ است، اما نماز بر آن همراه با دیگر مردم در مسجد یا

در مصلی برای همه مشروع است و زنان همراه با پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ نماز فرض و نماز بر جنازه را انجام می‌دادند و عایشه ـ رضی الله عنها ـ در مسجد النبی بر جنازۀ سعد بن ابی وقاص ـ رضی الله عنه ـ نماز گزاردند».

(مجموع فتاوی ابن باز: ۱۳/ ۱۳۵-۱۳۶).

بنابراین: خارج شدن به مسجد برای نماز جنازه اگر برای شما امکان داشت و مفسدۀ دیگری از جمله بی‌تابی یا نوحه خوانی یا فتنه در آن نبود اشکالی ندارد.

والله اعلم.